

19/6/44

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

•

ΩΔΕΙΟΝ

ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 1944, ΩΡΑ 6.30 Μ. Μ.

•

ΣΥΝΑΥΔΙΑ

ΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1943-1944)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΚΕΡΚΙΔΕΣ Β — Γ — Δ (Σειρά 1-13)	Δραχ.	600.000
ΚΕΡΚΙΔΕΣ Α — Ε (Σειρά 1- 4)	»	600.000
ΚΕΡΚΙΔΕΣ Β — Γ — Δ (Σειρά 14-18)	»	400.000
ΚΕΡΚΙΔΕΣ Α — Ε (Σειρά 5-13)	»	400.000
ΚΕΡΚΙΔΕΣ Α — Ε (Σειρά 14-18)	»	200.000

ΤΙΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡ. 100.000

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

---

1. Συμφωνία σέ σι ὕφ. μεῖζ. JOH. CHR. BACH
I. Allegro assai
II. Andante
III. Presto
2. Χορικό καί Παραλλαγές Π. ΠΕΤΡΙΔΗ
ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ θέματος
«Κύριε τῶν Δυνάμεων»
δι' ὀρχήστραν ἐγχόρδων.
Choral. Largo
Var. I. Larghetto
Var. II. Allegro moderato
Var. III. Allegro vivo (Fuga a 4 v.)
Var. IV. Choral. Largo
3. Συμφωνία ἄρ. 6 (Ποιμενική) L. van BEETHOVEN
I. Χαρούμενα αἰσθήματα ξυπνοῦν
φτάνοντας στήν ἐξοχή
II. Σκηνή κοντά στό ποταμάκι
III. Εὐθυμη συντροφιά τῶν χωρικῶν
IV. Καταιγίδα. Θύελλα
V. Τραγοῦδι τοῦ βοσκοῦ
Αἰσθήματα χαρᾶς κι' εὐγνωμοσύνης
μετά τήν καταιγίδα
-
-

JOH. CHR. BACH
ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΕ ΣΙ ΥΦ. ΜΕΙΖ.

Μέρα με την ημέρα φωτίζονται τὰ σκοτάδια πού πρὶν εἴκοσι πέντε μόλις χρόνια, σκέπαζαν τὴν ἱστορία τῶν πηγῶν τῆς κλασικῆς βιεννέζικης σχολῆς τοῦ Χάυδν, Μότσαρτ καὶ Μπετόβεν. Τὸ κενὸ πού ὑπῆρχε μεταξύ τῆς τέχνης τοῦ Ἰω. Σεβ. Μπάχ καὶ τοῦ Χάυδν εἶναι τόσο μεγάλο, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν μουσουργῶν θὰ εἶχαν ὑπάρξει ἐνδιάμεσοι κρῖκοι. Στὸν Οὐγο Riemann χρωστᾶμε τὴν τιμὴ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἐνδιαμέσων αὐτῶν μουσουργῶν πού εἶχαν ἀποτελέσει τὴν λεγομένην σχολὴν τοῦ Μαγχαίμ. Μὲ τὴ τεχντροπία τῆς σχολῆς αὐτῆς συνδέεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰω. Χρ. Μπάχ, τοῦ νεωτέρου γιου τοῦ Ἰω. Σεβ. Μπάχ. Ὁ Ἰω. Χρ. Μπάχ γεννήθηκε στὰ 1735· 19 ἐτῶν ἐγκατέλειψε τὴν οἰκογένειά του γιὰ νὰ πάη στὴν Ἰταλία ὅπου ἐτελειοποιήθηκε μὲ τὸ διάσημο θεωρητικὸ Padre Martini. Στὸ Μιλᾶνο εἶχεν ἀποκτήσει μεγάλη φήμη ὡς συνθέτης μελοδραμάτων καὶ διάσημος παιδὴ ἐκλήθηκε στὸ Λονδίνο, ὅπου ἀνέβηκε στὰ πειὸ ψηλὰ ἀξιώματα. Ἐκεῖ δὲ καὶ πέθανε στὰ 1782.

Ἡ Συμφωνία σὲ Σι Ὑφ. φαίνεται ὅτι γράφηκε στὰ 1770, τὸ δὲ 1774 ὁ Μπάχ τὴ μεταχειρίσθηκε ὡς εἰσαγωγή γιὰ τὸ μελοδράμα τοῦ «Lucio Silas». Τὰ τρία μέρη τῆς, Allegro, Andante, Scherzo, δέχονται τὴν συγγένεια τοῦ ἔργου αὐτοῦ μὲ τὴ λεγομένη «Ἰταλικὴ εἰσαγωγή», ἀπ' τὴν ὁποία γεννήθηκε ἡ κλασικὴ συμφωνία. Τὸ πρῶτο μέρος — Allegro — πλησιάζει πρὸς τὸν κλασικὸ τύπο τῆς συνάτας, λείπει ὅμως ἀπ' αὐτὸ ἡ «μεσοία ἀνάπτυξις» τῆς κλασικῆς Συμφωνίας. Τὸ Andante παρουσιάζει μοζάρτειο χάρι καὶ γλυκύτατους ἡχητικούς συνδυασμούς. Τέλος τὸ Finale, κατὰ τὸν κλασικὸν ἐπίσης τρόπο, εἶναι ἓνα ἐλεύθερο καὶ φωιδρὸ rondo.

Π. ΠΕΤΡΙΔΗ
ΧΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ θέματος «Κύριε τῶν Δυνάμεων»

Τὸ ἔργο συντετῆ κατὰ Ὀκτώβριον 1940 κι' ἀποτελεῖ τὸ πρῶτο ἀπὸ σειρά παραμοίων συνθέσεων, πού σκοποῦν ἔχουν ν' ἀποκρυσταλλώσουν ἀφ' ἑνὸς σὲ ὕψος ἔντεχνο καὶ πολυφωνικὸ τὸν ἀισθηματικὸ καὶ πνευματικὸ πλοῦτο τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς κι' ἀφ' ἑτέρου νὰ κωδικοποιήσουν τὴν ἀρμονικὴ καὶ τὴν ἀντιστικτικὴ τεχντροπία τῶν ἑλληνικῶν καὶ τῶν βυζαντινῶν κλιμάκων.

Ἡ πρώτη ἐναρμόνισις τοῦ βυζαντινοῦ θέματος κινεῖται μέσα στὰ φωνητικὰ ὄρια τῆς μικτῆς χορωδίας. Οἱ παραλλαγές ἀποτελοῦν ἐλεύθερες συνθέσεις μέσα πάντοτε στὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχικοῦ χορικοῦ. Στὴ φόρμα τοῦ ἔργου, ὁ συνθέτης καινοτομεῖ τοποθετώντας ὡς τελικὴ παραλλαγὴ ὄχι τὴ φύγκα ὡς εἶνε καθιερωμένο, ἀλλὰ αὐτὸ τοῦτο τὸ χορικὸ ἐπεξεργασμένο σὲ πλατιά παραλλαγὴ πού στεφανώνει σάν Βυζαντινὸς τροῦλλος τὸ ὅλο ἔργο.

L. VAN BEETHOVEN
ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 6 (ΠΟΙΜΕΝΙΚΗ)

«Σήμερον μετ' έμοιο έσεσθ' έν τῷ Παραδείσῳ» — «Ποιός δέν θυμήθηκε τὰ λόγια αὐτά τοῦ Σωτήρος, λέγει ὁ Βάγνερ, ἀκούοντας τήν Ποιμενική Συμφωνία!» Καί ἄλλοῦ, κρίνοντας τὸ ἴδιο ἔργον, ὁ συνθέτης τῆς «Τετραλογίας» παρατηρεῖ ὅτι ὕστερα ἀπὸ τὸ δράμα τῆς «Ἡρωϊκῆς» καί τῆς «Πέμπτης», ὁ Μπετόβεν ἀπέφυγε νὰ ριχθῆ στὸν ὠκεανὸν τοῦ ἀνεκπλήρωτου καί ἀπερίοστου πόθου. Δηθύβουε, λέγει, τὰ βήματά του πρὸς τοὺς χαροῦμενους ἀνθρώπους, τοὺς εὐχαριστημένους ἀπ' τῆ ζωῆ, τοὺς ὁποίους ἔβλεπε μέσα στὰ πράσινα λειβάδια, στὴν παρυφῆ τοῦ μυρωμένου δάσους, κάτω ἀπ' τὸν ἡλιόλουστο οὐρανὸ, νὰ γελοῦν καί νὰ χορεύουν. Ἐκεῖ κάτω, στὴ σκιά τῶν δένδρων, στὸν ψιθύρο τῶν φύλλων, στὸ κελάρημα τοῦ ρυακιοῦ, ἔδωσε πρὸς τὴ φύσιν ἕναν ὄρκον εὐδαιμονίας· τότε αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀνθρώπου καί ὁ πόθος συγκρατήθηκε στὰ στήθη, μπροστὰ στὴν παντοδυναμία ποῦ δίνει ἕνα γλυκὸ καί εὐεργετικὸν δ ρ α μ α. Καί ἦταν τὸσον εὐγνώμων στὸ δράμα αὐτό, ὥστε, πιστά, τίμια, γεμάτος ταπεινότητα, ἀντέγραψε, μέσα στὰ διάφορα μέρη τοῦ ἔργου του, ποῦ δημιουργήθηκε μέσα σὲ μιά τέτοια ἀτμόσφαιρα ἐνθουσιασμοῦ, τίς ζωηρὲς εἰκόνας ποῦ τὸν εἶχαν ἐμπνεύσει καί τίς ἐπιτολφορήσε: Ἄ ν α μ ν ῆ σ ε ι ς ἀ π' τὴ ζωῆ τῆς ἐξ ο χ ῆ ς. Ἄλλὰ καί ὁ ὀριστικὸς τίτλος ποῦ πῆρε ἀργότερα ἡ «Ποιμενική» μὲ τὰς ὑποδιαιρέσεις της, μοιάζει καταπληκτικὰ μὲ τὸν τίτλο κάποιας Συμφωνίας τοῦ Knecht, ποῦ γράφηκε τὸ 1784. Θέλησεν ὁ Μπετόβεν νὰ κάμῃ μὲ τὴ «Ποιμενική» προγραμματικὴ μουσική: Ὁ ἴδιος ἀρνεῖται στὴν τελευταία ὅτι μπορεῖ νὰ μετρηθῆ στὴ πιστὴν ἀπεικόνισι, πρὸς τὴ ζωγραφικὴ· γι' αὐτὸ ἐρμηνεύει τὴν «Ποιμενική»: Ἐκφρασις μᾶλλον συναισθημάτων παρὰ ζωγραφικῆ. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς Συμφωνίας βασίζεται σὲ κάποιο λαϊκὸ τραγοῦδι τῆς Κροατίας, ποῦ ἀναπτύσσεται συνεχῶς μέσα σὲ μιά ἀτμόσφαιρα γαλήνης καί γλυκύτητος, μέσα σὲ γοητευτικὲς φράσεις ποῦ χαϊδεύουν συνεχῶς τὴν ἀκοή. Ἡ «Σκηνὴ κοντὰ στὸ ρυάκι» ποῦ ἀκολουθεῖ δείνει τὴν ἐντύπωσι, πὼς ὁ συνθέτης, ξαπλωμένος πάνω στὴ χλόη, ἀκούει τὰ πουλιά νὰ κελαιοῦν γλυκὰ καί, τὸ κελάδημα αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ μιμηθῆ πιστά, περὶ τὸ τέλος τοῦ κομματιοῦ, ὅταν ἀποδίδει μὲ τὸ φλάουτο τοὺς τρίλλους τοῦ ἀηδονιοῦ, μὲ τὸ δμοιο τὴν κραυγὴ τοῦ ὄρτυκιοῦ καί μὲ τὸ κλαρινέτο τὴ φωνὴ τοῦ κούκου. Στὸ τρίτο μέρος ἡ εἰκὼν μᾶς παρουσιάζει χωρικοὺς ποῦ χορεύουν καί γελοῦν, ἐνῶ τὸ δμοιο μιμεῖται τὴν πίπιζα, συνοδευόμενον ἀπὸ δύο μόνον νότες τοῦ φαγκότου. Ἄλλὰ ξοφνικὰ ἡ εὐθυμία διακόπτεται, ἀπ' τὴν καταγίβδα ποῦ δέν ἀργεῖ νὰ ξεσπάσῃ. Ὁ Μπερλιόζ, ὁ πραγματικὸς δημιουργὸς τῆς «Προγραμματικῆς μουσικῆς», δέν βρῖσκει λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸ θυμασμό του γιὰ τὸ κομμάτι αὐτό, ποῦ ἀποκαλεῖ «θεῖο». Μὲ τὸ τελευταῖον μέρος τῆς συμφωνίας ἡ γαλήνη ξαναρχεται, οἱ βοσκοὶ κἀνουν καί πάλι τὴν ἐμφάνισι τους, μ' ἕνα ὄρατο βουκολικὸ τραγοῦδι, ποῦ νομίζει κανεὶς ὅτι ἀκούει νᾶρχεται ἀπὸ τὴν κορυφὴ ἐνὸς μακρυνοῦ βουνοῦ, γιὰ νὰ ἐπαναληθῆ, ἀπ' τὴ φωνὴ ἐνὸς ἄλλου βοσκοῦ καθισμένου στὴν κορυφὴ ἐνὸς ἄλλου βουνοῦ περὶ πέρα.